

Novo reglamento europeo de protección de datos *versus big data*

Nuevo reglamento europeo de protección de datos *versus big data*

New European regulation of data protection *versus big data*

55 Regap

GUDÍN RODRÍGUEZ-MAGARIÑOS, F.

Tirant lo Blanch, Valencia, 2018, 352 pp.¹

Regap

RECENSIONES

O *big data* fai referencia a un elevado número de datos xerados por persoas ou por máquinas, mediante o uso dunha multitude de fontes e que circulan pola rede, creando o que se denominou como Internet das cousas ou *Internet of things* (en diante, *IoT*).

Nos últimos anos, o *big data* creceu considerablemente como consecuencia do uso masivo de dispositivos electrónicos conectados a *IoT*, na medida en que iso xera un elevadísimo volume de datos en relación con cada un dos individuos conectados a *IoT*. Este novo escenario presenta un reto para lograr a privacidade dos datos do usuario. Así mesmo, os macrodatos ou *big data* presentes en *IoT* son susceptibles de lectura, interpretación e tratamento. Iso, sen dúbida, pode levar consigo innumerables vantaxes e enormes posibilidades de mellora para a xestión da sociedade, aínda que tamén ten asociados multitude de problemas relacionados coas operacións realizadas mediante o uso masivo deses datos. Destas e outras cuestións fíxose eco a nova regulación europea en materia de datos de carácter persoal.

Neste sentido, a entrada en vigor do novo Regulamento (UE) 2016/679 do Parlamento Europeo e do Consello, do 27 de abril de 2016, relativo á protección das persoas físicas no que respecta ao tratamento de datos persoais e á libre circulación destes datos e polo que se derroga a Directiva 95/46/CE –a partir deste momento, RXPDP–, aplicable desde o pasado

¹ Esta recensión está enmarcada no PROXECTO DER-2017-82353-P “Big Data e Internet das cousas: Novos retos para o Dereito da competencia e dos bens inmateriais”, financiado polo Ministerio de Economía, Industria e Competitividade (MINECO) - a Axencia Estatal de Investigación (AEI) e o Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional (FEDER, UE) “Un xeito de facer Europa”.

día 25 de maio de 2018, supuxo unha ardua tarefa para os Estados membros, que tiveron que adaptarse ás novas exixencias legais introducidas polo citado regulamento en materia de protección de datos de carácter persoal.

Quizais a necesidade de reforzar a normativa en materia de protección de datos de carácter persoal teña algo que ver coa presenza do *big data* en Internet das cousas. Este é, precisamente, o escenario que describe e analiza a obra obxecto de recensión: *Nuevo reglamento europeo de protección de datos versus big data*.

Así, a citada monografía divídese en dúas partes: a parte primeira, denominada “Parte xeral”, e a parte segunda ou “Parte especial”. A “Parte xeral” examina minuciosamente o marco legal en materia de protección de datos de carácter persoal no eido da Unión Europea. O tratamento normativo da protección de datos de carácter persoal que o autor realiza nesta obra faise sempre desde o punto de vista do uso masivo de datos en relación co fenómeno do *big data*, analizando as implicacións ou problemáticas que iso supón para manter e salvagardar a privacidade dos ditos datos de carácter persoal.

Neste sentido, son obxecto de estudo os principais instrumentos xurídicos para a protección de datos de carácter persoal ante a ameaza do *big data*, diferenciando, en primeiro lugar, a normativa derivada do Consello de Europa, facendo especial referencia ao Convenio Europeo de Dereitos Humanos, e, en segundo lugar, examínase tamén o que o autor denomina normativa da Unión Europea. A distinción entre ambos os dous corpos legislativos resulta pertinente na medida en que unha e outra converxen a miúdo, aínda que tamén difiren en determinados aspectos, polo que deben ser interpretados e analizados dun xeito harmónico, co obxectivo de lles ofrecer respostas unívocas aos profesionais do dereito co fin de lograr a correcta aplicación da normativa sobre protección de datos de carácter persoal, tal como pon de manifesto o propio autor.

En relación co conxunto de normas da Unión Europea, lévase a cabo un repaso exhaustivo e minucioso polas diferentes normas europeas relacionadas coa protección de datos e a correspondente interpretación que fixeron delas os tribunais europeos, analizando diversas resolucións xurisprudenciais de gran relevancia. Cabe destacar, así mesmo, que o núcleo central desta parte da obra se dedica ao estudo e análise da nova regulación contida no RXPd, que se adapta ás novas exixencias imperantes na sociedade da información e nas novas tecnoloxías. O marco xurídico anterior ao RXPd quedara desfasado e resultaba necesaria a aprobación dunha nova normativa sobre protección de datos máis acorde co novo escenario xurdido arredor do *big data* e de *IoT*.

Así, o autor analiza de xeito detallado o novo RXPd, facendo referencia a: i) os principios e as normas fundamentais sobre o tratamento dos datos; ii) o ámbito de aplicación do RXPd; iii) novidades de carácter troncal introducidas no novo regulamento; iv) os dereitos dos interesados, entre os que se introducen cambios tan importantes como o dereito ao esquecemento ou o dereito á portabilidade dos datos; v) as novas ferramentas de control do RXPd; vi) as institucións encargadas de velar polo cumprimento da normativa sobre protección de datos e o réxime de recursos e sancións; vii) o réxime das transferencias transfronteirizas de datos; e viii) o papel do novo RXPd no ámbito das novas tecnoloxías, onde se pon de manifesto que, de acordo co novo contexto tecnolóxico actual, o RXPd contempla e adapta a súa regulación a escenarios tan novedosos como *IoT* e o *big data*.

A parte segunda da obra ou “Parte especial” analiza os escenarios concretos en que o RXPDP ten aplicación. Concretamente, i) examínase o uso de datos de carácter persoal no ámbito das administracións públicas; ii) estúdase, así mesmo, con especial consideración o ámbito médico-sanitario; iii) tamén se analiza o tratamento dos datos de carácter persoal relativos aos medios de comunicación tradicionais e en liña; iv) así como o tratamento de datos de carácter persoal no ámbito laboral, onde se presta especial atención á análise de resolucións xurisprudenciais de suma importancia e actualidade, por exemplo, en relación co control do traballador mediante a utilización de dispositivos conectados a *IoT*; entre outros ámbitos.

Non obstante, cabe destacar un campo moi relacionado coa protección de datos de carácter persoal en relación co *big data* sobre o cal o autor tamén reflexiona: o réxime xurídico da protección de datos de carácter persoal no campo das novas tecnoloxías e Internet das cousas. Neste sentido, ponse de manifesto unha preocupante realidade actual na cal se observa a existencia dun gran volume de datos xerados por cada un dos dispositivos conectados a *IoT* e que deixan os individuos nunha situación de total sobreexposición en relación coa protección dos seus datos de carácter persoal.

Como acertadamente afirma o propio autor, o *big data* ou os macrodatos xerados arredor de *IoT* constitúen un activo de gran relevancia económica para as empresas e son transcendentais de cara a pór en práctica as súas estratexias de mercadotecnia e publicidade, sendo mesmo considerados como “o novo petróleo”. Polo tanto, *IoT* implica a necesidade dun debate de profundo calado que pon en cuestión o actual sistema de garantías da protección de datos de carácter persoal neste ámbito, aspecto este sobre a que o autor reflexiona ao longo de toda a monografía, neste e noutros ámbitos.

En conxunto, trátase dunha obra de suma actualidade e interese tanto para os teóricos como para os prácticos do dereito. A súa necesidade e oportunidade resultan indiscutibles dada a escaseza de estudos doutriniais nesta materia desde este enfoque concreto, como é un estudo que reúna e analice de xeito conxunto o réxime xurídico da protección de datos de carácter persoal e o fenómeno da utilización e tratamento masivo deses datos. Por este motivo, consideramos que se trata dunha obra de imprescindible lectura para todo aquel que desexe coñecer o réxime xurídico da protección de datos de carácter persoal ante os novos escenarios e desafíos que se abren paso co uso das novas tecnoloxías en Internet e coa aparición do *big data*.

Miriam Martínez Pérez
Profa. Dra. de Dereito Mercantil
Universidade de Santiago de Compostela
miriam.martinez@usc.es

regap

RECESIÓN